

## Posudek diplomové práce

Ondřej Zíka: Anglicismy v rumunštině

Katedra jihoslovanských a balkanistických studií

Je chvályhodné, že po delší době na oboru rumunistika opět vznikla jazykovědná práce, a to na téma navýsost aktuální, jakým je pronikání anglicismů do současné rumunštiny.

Předkládaná diplomová práce je přehledně uspořádána do čtyř oddílů. V prvním se diplomant zabývá obecnou problematikou neologismů, ve druhém se zaměřuje na otázku anglicismů z pohledu diachronního i synchronního a přibližuje nám současnou jazykovou situaci v Rumunsku. Ve třetím oddíle, kde už je patrnější diplomantův vlastní tvůrčí vklad, se v konfrontaci s češtinou soustřeďuje na konkrétní klasifikaci anglicismů podle oborů, do nichž pronikají, a pozastavuje se nad významovými posuny, k nimž při jejich přejímání do rumunštiny dochází (tj. rozšíření či zúžení sémantického pole či přenesení významu), jakož i anomáliemi, s nimiž se při překotném přejímání anglicismů můžeme setkat (pleonasmy, faux-amis, lidová etymologie, homonymní střety). Rovněž se zamýšlí nad tím, v jakých případech jde o výpůjčky nutné, ať už jde o anglicismy denonativní či stylistické, a kdy jde naopak o anglicismy „luxusní“, diktované snobismem či pouhou neznalostí. Určitý prostor diplomant v této části své práce věnuje i etymologii a dosud ne zcela dořešené otázce transkripce a výslovnosti neologismů převzatých z angličtiny, včetně zkratkových slov. Čtvrtý oddíl pak věnuje tvaroslovnému ukotvení jazykových přejímek angloamerického původu v rumunském jazykovém systému, jejich mluvnickému rodu a tvoření množného čísla. V závěru diplomant shrnuje získané poznatky.

Dá se říci, že úkol stanovený v zadání diplomové práce diplomant splnil, prokázal schopnost zadané téma analyzovat, získané poznatky utřídit, pracovat s bibliografickými materiály včetně těch elektronických i s poznámkovým aparátem. Je však škoda, že více nevyužíval excerpta ze současného rumunského tisku, běžně dostupného na internetu (deníky Cotidianul, Evenimentulul zilei, Jurnalul Național, Libertatea aj). Stylistická úroveň práce, zejména v její první části, poněkud kolísá (narážíme na neobratné formulace typu „...neologismy (má být neologismy) vznikají hlavně v současnosti, a to především díky vlivu anglicismů“ (s. 11) nebo „...zatímco rumunština označí neologismem všechna slova...“ (s. 16). „V roce 1831 se Rumunsko odklání od turecké nadvlády a nastává vliv ruský. (...) Po roce

1831 pak začíná Rumunsko inklinovat k Evropě západní a rumunština je ovlivňována především francouzštinou, němčinou a samozřejmě také ruštinou (s. 12). Tady si čtenář nutně musí klást otázku, kdy se vlastně ten ruský vliv uplatňoval. Zavádějící je i tvrzení, že „vliv Sovětského svazu od konce 40. let do konce 90. let 20. století a příchod demokracie v roce 1989 obě země spojuje“ (s. 18). Příznivý dojem poněkud kazí i nadužívání trpného rodu. Diplomantovi také zřejmě nezbyl čas na poslední redakci, jinak by se v textu kromě běžných překlepů typu „na počátku dvacátého století“ (s. 8) či „pleonasm“ (s. 9) neobjevily chyby v prepisu vlastního jména Adriany Stoichițiu-Ichim, autorky, které se diplomant tak často dovolává – někdy ji uvádí jako Stoichitoiu (s. 19, 20, 57 aj., jindy pro změnu Stoichițiu (s. 52) –, a patrně by se vystříhal i zbytečného opakování jedné a téže informace na malém prostoru, jako je tomu při zmínce o absenci přejímek z turečtiny (s. 12, 13, 14, 16). Diplomant občas chybí v interpunkci, hlavně při oddělování vložených vět a před vedlejšími větami důsledkovými uvozenými spojením „a tak“ (s. 8), jinde zase čárky zbytečně vkládá, např. před „než“, po kterém nenásleduje sloveso („...není o nic nebezpečnější, než jiné cizí vlivy na rumunštinu“), anebo zůstává ve vleku interpunkce rumunské (viz např. „Ačkoli rumunština a angličtina patří k různým jazykovým skupinám, pod tlakem rumunského flektivního systému, morfologická asimilace anglicismů předbíhá jejich asimilaci grafickou“). Chyby se vyskytují i v rumunštině, a to jak gramatické, např. „vând desktop“ místo správného „vând desktop“ (s. 54) „ce cuvintele“ místo „ce cuvinte“ (s. 70), tak stylistické, vzniklé mechanickým převodem z češtiny, např. „cum era mai devreme“, správně „cum era înainte“, „cu majoritatea menșin contact...“ místo „cu majoritatea din ei...“ (s. 70) apod.

Navzdory těmto drobným prohřeškům se domnívám, že překládaná diplomová práce co do rozsahu, obsahu a způsobu zpracování odpovídá požadavkům na takovou práci kladeným, a jednoznačně ji doporučuji k obhajobě.

  
PhDr. Jiří Našinec

V Praze dne 19. 1. 2016